

## Vaasan hallinto-oikeus

Diaarinumero 00438/18/5115

### JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

**Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla**

23.6.2021

**Päätöksen tiedoksisaantipäivä**

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **1.7.2021 (7 pv)**.

### Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 23.6.2021 nro 21/0032/1, valitus ympäristölupa-asiassa / Ympäristöluvan myöntäminen Hetesuon turvetuotantoalueen lisäalueelle sekä olemassaolevan ympäristöluvan muuttaminen, Soini

### Luvan hakija

E-J Lämpö Oy

### Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **23.6. – 30.7.2021** Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

### Muutoksenhakuohjeet ja valitusaika

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. **Valitusaika päättyy 30.7.2021.**

Tämä kuulutus on asetettu nähtäville Soinin kunnan ilmoitustaululle 23.6.2021 ja poistettu 31.7.2021

Soinissa 23.6.2021

Todistaa: vs. ilmoitustaulun hoitaja *Tuula Pahankala*

**Vaasan hallinto-oikeus****Päätös**

Antopäivä  
23.06.2021

Päätösnumero  
21/0032/1

Diaarinumero  
00438/18/5115

**Asia** Valitus ympäristölupa-asiassa

**Muutoksenhakijat**

[REDACTED], yhdessä

**Luvan hakija** E-J Lämpö Oy

**Päätös, johon on haettu muutosta**

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto  
22.3.2018 Nro 29/2018/1

Aluehallintovirasto on muuttanut Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 31.3.2006 antamaa ympäristölupaa nro 33/2006/4 ja myöntänyt E-J Lämpö Oy:lle ympäristöluvan Hetesuon 22,1 hehtaarin suuruisen alueen turvetuotantoon Soinin kunnassa Kymijoen vesistöalueella hakemukseen liitetyn suunnitelman ja sen täydennyksen mukaisesti siten muutettuna kuin lupamääräyksistä ilmenee. Tuotantoalueen pinta-ala auma-alueineen on noin 50,1 ha.

Päätös sisältää lupamääräykset 1–18, joista lupamääräykset 1–6 ja 14–15 kuuluvat seuraavasti:

**Päästöt vesiin**

1. Turvetuotantoalueen vedet on johdettava 25.10.2017 aluehallintovirastoon toimitetun hakemuksen täydennyksen liitteenä 2 olevan kartan mukaisesti vesienkäsittelyrakenteiden jälkeen laskuojan kautta Iironjokeen.

2. Tuotantoalueen vedet on johdettava 25.10.2017 aluehallintovirastoon toimitetun hakemuksen täydennyksen liitteenä 1 olevan tuotantosuunnitelma-piirustuksen mukaisesti sarkaojarakenteiden, virtausta säättävien patojen

**Osoite**  
Korsholmanpuistikko 43  
PL 204  
65101 VAASA

**Puhelin**  
02956 42611

**Telekopio**  
02956 42760

**Sähköposti**  
vaasa.hao@oikeus.fi

ja laskeutusaltaiden kautta sekä käsiteltävä ympärivuotisesti pintavalutuskentällä sekä muutoin hakemussuunnitelmasta ilmenevällä tavalla.

Sarkaojien päissä on oltava lietsyvennys, lietteenpidätin ja päisteputket. Kokoojajiin on rakennettava virtausta säätelevät padot. Laskeutusaltaissa on oltava pintapuomit ja purkupään virtaamaa padottava rakenne. Laskeutusaltaiden ja pintavalutuskenttien on oltava mitoitusohjeiden mukaisia.

Auma-alueiden ja ojien välissä on oltava suojakaista, joka estää turpeen joutumisen ojiin.

Tuotantoalueen ulkopuoliset valumavedet on johdettava tuotantoalueen ja vesienkäsittelyrakenteiden ohitse eristysojissa, joissa on oltava lietsyvennykset. Eristysojia kaivettaessa on käytettävä kaivukatkoja ja vedet on johdettava pintavaluntana vesistöön, jos se on mahdollista.

Liitekartaan merkityn **6,8 hehtaarin suuruisen tuotantolohkon 3 kuntoonpano** saadaan aloittaa vasta, kun pintavalutuskentällä on saavutettu kahtena peräkkäisenä vuotena lupamääräyksessä 3 määrätty puhdistustehon raja-arvot.

3. Pintavalutuskentän puhdistustehon on 1.1.2020 alkaen oltava vähintään seuraava:

Kiintoaine	60 %
Kokonaisfosfori	50 %
Kokonaistyyppi	20 %

Puhdistusteho lasketaan laskeutusaltaan jälkeen ennen pintavalutuskenttää ja sen jälkeen määritettyjen pitoisuuksien vuosikeskiarvoista häiriötilanteet mukaan lukien.

Jos puhdistustehon raja-arvoja ei saavuteta, mutta pintavalutuskentältä lähtevän veden kokonaisfosforipitoisuus on yksittäisellä näytteenotokerralla ollut alle 30 µg/l, kokonaistyyppipitoisuus alle 600 µg/l tai kiintoainepitoisuus alle 5 mg/l, voi luvanhaltija jättää kyseisen parametrin näytteenotokerran tulokset pois puhdistustehon vuosikeskiarvoa laskettaessa.

4. Jos pintavalutuskentällä ei tarkkailun perusteella saavuteta lupamääräyksessä 3 asetettuja käsittelyvaatimuksia, luvan saajan on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin vesienkäsittelyn parantamiseksi ja ilmoitettava tehtävistä toimenpiteistä kirjallisesti elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Jos lupamääräyksessä 3 asetettuja käsittelyvaatimuksia ei saavuteta seuraavanakaan vuonna, luvan saajan on toimitettava sitä seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä aluehallintovirastolle vesienkäsittelyn tehostamista koskeva suunnitelma, jonka perusteella aluehallintovirasto voi muuttaa tai täsmentää lupaa ja lupamääräyksiä.

5. Uudet vesienkäsittelyrakenteet on tehtävä 31.12.2018 mennessä. Ne on esitettävä ennen käyttöönottoa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksyttäväksi ja saatettava tiedoksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Olemassa olevan tuotantoalueen kuivatusvedet on käsiteltävä nykyisillä vesienkäsittelyrakenteilla siihen saakka, kunnes Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on hyväksynyt uudet vesienkäsittelyrakenteet käyttöön.

Vesienkäsittelyrakenteisiin saa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla tehdä sellaisia muutoksia, jotka eivät vähennä niiden tehoa.

6. Luvan saajan on pidettävä vesienkäsittelyrakenteet ja ojustot jatkuvasti toimintakunnossa ja tarkastettava niiden toimivuus säännöllisesti.

Laskeutusaltaat, sarkaojat ja lietsyvennykset sekä reuna- ja kokoojaojat on puhdistettava ainakin kerran vuodessa tuotantokauden päättyttyä ja aina muulloinkin tarpeen vaatiessa. Kivennäismaahan kaivetut ojat on tarkastettava ainakin kerran vuodessa ja puhdistettava tarvittaessa.

Laskeutusaltaista, lietsyvennyksistä ja ojista poistettava liete on sijoitettava siten, ettei se pääse vesistöön.

— —

14. Käyttö- ja päästötarkkailu on toteutettava tämän päätöksen liitteenä 3 olevan suunnitelman mukaisesti.

Tarkkailusuunnitelmaa voidaan muuttaa Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta tai tarkkailun kattavuutta tai aiheuta kohtuuttomia lisäkustannuksia.

15. Vesistötarkkailu on toteutettava hakemuksen liitteenä 9 olevan tarkkailuohjelmaesityksen mukaisesti seuraavin täydennyksin. Vesinäytteitä otetaan Hetesuon kuntoonpano- ja tuotantovaiheessa vuosittain Iironjoesta tuotantoalueen laskuojan ylä- ja alapuolisilta tarkkailuohjelmassa esitetyiltä näytepisteiltä. Näytteistä määritetään lämpötila, sameus, pH, kiintoaine, kokonaisfosfori, kookonaistyyppi, kemiallinen hapenkulutus (COD<sub>Mn</sub>), sähkönjohtokyky ja väri. Päivitetty tarkkailuohjelma on toimitettava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kahden kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Kalataloustarkkailu on toteutettava Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen hyväksymällä tavalla ja tarkkailusuunnitelma on toimitettava kalatalousviranomaisen hyväksyttäväksi kolmen kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Tarkkailusuunnitelmia voidaan muuttaa niitä valvovan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta tai tarkkailun kattavuutta tai aiheuta kohtuuttomia lisäkustannuksia.

Tarkkailujen vuosiraportit on toimitettava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Var-

sinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle sekä Soinin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Kalataloustarkkailun tulokset on toimitettava lisäksi Ähtärinreitin kalastusalueelle. Tarkkailujen tulokset on vaadittaessa annettava niiden nähtäväksi, joiden oikeuteen tai etuun tiedot saattavat vaikuttaa. Tarkkailutulosten yhteenvedoissa on esitettävä tarkkailussa esiintyneet epävarmuustekijät sekä analyysissä ja tulosten laskennassa käytetyt menetelmät.

### *Päätöksen perusteluja*

Luvan muuttamisen perustelut ja luvan myöntämisen edellytykset

Hakijalla on toistaiseksi voimassa oleva ympäristölupa 28 ha:n suuruiselle tuotantoalueelle. Alueen luvanmyöntämisen edellytykset on ratkaistu Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 31.3.2006 antamassa toistaiseksi voimassa olevassa ympäristöluvassa nro 33/2006/4. Uusien mitoitusohjeiden mukaisesti ojittamattomalle alueelle rakennettavan pintavalutuskentän rakentamisen seurauksena alueen vesienkäsittely tehostuu. Voimassa olevan ympäristöluvan määräykset on muutettu siten, että ne vastaavat nykyisiä vaatimuksia.

--

Pintavalutuskentälle määrättyllä puhdistustehovaatimuksella varmistetaan vesienkäsittelyrakenteiden toimivuus parhaalta käyttökelpoiselta tekniikalta edellytettävällä tavalla alapuolisen vesistön tila huomioiden. Vaikka pintavalutuskenttä rakennetaan ojittamattomalle alueelle sen toimivuus sisältää aina epävarmuuksia. Ottaen huomioon vesienkäsittelyn liittyvät epävarmuudet sekä alapuolisen vesistön tila ja ekologisten tilatavoitteiden vaarantuminen on aluehallintovirasto edellyttänyt, että tuotantolohkon 3 kuntoonpano saadaan aloittaa vasta kun päästötarkkailulla on saatu riittävästi tietoa pintavalutuskentän toimivuudesta.

Toimittaessa hakemuksessa esitetyn ja tarkistettujen määräysten mukaisesti toiminta on parhaan käyttökelpoisen tekniikan Hetesuo-olosuhteissa. Turvetuotantoalueen toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset.

Kaikki kuivatusvedet käsitellään pintavalutuksella. Vesien käsittely täyttää parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimukset Hetesuo-olosuhteissa. Kokonaisuudessaan arvioituna tuotantoalueen vesienkäsittely tehostuu ja tuotantoalueen päästöt vähenevät nykytilaan verrattuna.

Tuotantoalueen sijoittuminen ja kuivatusvesien vesienkäsittely on vesienhoitosuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden mukaista. Luvan mukainen toiminta ei vaaranna vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden toteutumista.

--

Lupamääräysten perustelut

Vesistöön joutuvien päästöjen rajoittamiseksi määrätään käytettäväksi parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja käytäntöä, minkä vuoksi ovat tarpeen määräykset 1–6.

--

Luvan saajan on oltava selvillä toimintansa päästöistä ja niiden vaikutuksesta ympäristöön. Lupamääräyksien 14 ja 15 tarkkailu- ja raportointimääräykset ovat tarpeen valvontaa varten sekä lupamääräysten tarkistamista varten. Vesienkäsittelyn toimivuutta on tarkkailtava niin, että tarkkailun perusteella voidaan valvoa, toteutuvatko käsittelylle lupamääräyksessä 3 asetetut käsittelyvaatimukset. Tarkkailun perusteella valvontaviranomainen voi tarvittaessa edellyttää toimenpiteitä pintavalutuksen ja muun vesien käsittelyn puhdistustehon parantamiseksi. Vuosittain tehtäviin yhteenvetoraportteihin sisällytetään selostukset vesien käsittelyssä havaituista puutteista, jo tehdyistä toimenpiteistä niiden poistamiseksi ja suunnitelma tulevista parannustoimenpiteistä.

## Vaatimukset hallinto-oikeudessa

██████████ *asiakumppaneineen* on vaatinut, että aluehallintoviraston päätös kumotaan kuulemisvirheestä johtuen. Lupahakemuksesta on tiedotettu puutteellisesti, vain muutamille kiinteistöjen omistajille. Suuri osa kiinteistöjen omistajista ovat tietämättömiä lupahakemuksesta. Turvetuotannon laajennukselle ei tule myöntää lupaa ja toiminnassa olevan turvetuotantoalueen vesienkäsittelyä on joka tapauksessa tehostettava. Muutoksenhakijat ovat esittäneet, että lupahakemuksesta pidettäisiin informaatiotilaisuus ennen päätöksentekoa.

Mikäli lupa myönnetään, tarkkailua on määrättävä tehtäväksi ympäri vuoden. Suojarakenteissa (altaat ja padot) on huomioitava tulvatilanteet, joita syntyy nykyisin myös talvella, kun ilmasto muuttuu kiihtyvällä vauhdilla lämpimämmäksi. Ennen uuden luvan myöntämistä tulisi läheisillä Hankajärvellä ja Iso-Punsanjärvellä tehdä tarkemmat vesistötilaselvitykset ja näiden pohjalta laatia suunnitelma vesistöjen tilan parantamiseksi.

E-J Lämpö Oy:n (jäljempänä myös yhtiö) hakemuksessa on todettu, että alueella sijaitsee harvakseltaan kesämökkejä. Tämä tieto on virheellinen, koska Hankajärven ympärillä rannoilla on yli 50 kiinteistöä, joista osassa asutaan ympärivuotisesti. Ison-Punsan ja Limajärven vaikutusalueilla on yli 40 loma-asuntoa, joten kiinteistöjen kokonaismäärä on yli sata. Hankajärven alueelle on laadittu ja hyväksytty rantakaava ja Soinessa on voimassa oleva rantayleiskaava. Alueella on myös kaavoitettuja, rakentamattomia tontteja huomattava määrä. Edellä mainituilla alueilla on huomattava merkitys virkistyskäytössä ja Hankajärvellä toimii myös matkailuyrityksiä.

Paikalla tehtyjen havaintojen perusteella yhtiön tuotannossa olevalla alueella on ongelmia vesitalouden kanssa; valuma-allas ei riitä pysäyttämään virtauksia ja yli menevät päästöt laskevat Iironjoen kautta Hankajärveen ja rehevöittävät ennestäänkin hapenpuutteesta kärsivää vesistöä. E-J Lämpö Oy:lle myönnetyn ympäristöluvan nro 33/2006/4 määräykset edellyttävät vesienkäsittelyltä erinäisiä seuranta- ja vuosittaisia puhdistustoimenpiteitä. Näiden osalta herää epäily, onko määräyksiä noudatettu.

Laajentuva turvetuotanto Hetesuolla, huomioiden Mustapuron valuma-alueen muut turvetuotantoalueet (Juvinsuo, Puntari-Konttisuot, Savonneva, Kaijansuo ja Koirasuo, yhteensä 761 ha) lisää ennestäänkin alapuolella olevien hapettomien vesistöjen rehevöitymistä ja huonontaa veden laatua. Valuma-alueen

vesistöt ovat matalia latvavesiä, joissa veden vaihtuvuus on vähäistä, mikä lisää uhkia. Hankajärvi on varsinkin rannoilta hyvin matala vesistö, jossa liete jää rannoille haitaten virkistyskäyttöä ja asumista. On pelättävissä, että toistaiseksi levästä puhdas järvi pilaantuu nopeasti rehevöitymisen lisääntyessä. Turvetuotantoalueilta kulkeutuu päästöjä vesistöön ympäri vuoden, eikä ainoastaan tuotantokaudella.

Yhtiön hakemuksessa on jätetty merkittävässä määrin huomioimatta Hankajärveen ja Iso-Punsanjärveen kohdistuvat uhat. Vesistöjen tilan huonontaminen vaikuttaa virkistyskäyttöön ja samalla kiinteistöjen arvoon negatiivisesti.

## Asian käsittely hallinto-oikeudessa

*Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomainen* on ilmoittanut, että se ei katso tarpeelliseksi antaa vastinetta valituksen johdosta.

*Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus* (jäljempänä ELY-keskus) on valituksen johdosta antamassaan vastineessa todennut, että ympäristölupapäätöksessä on otettu huomioon ELY-keskuksen lupahakemuksesta jo aiemmin lausumat luvan myöntämisedellytykset. Näitä ovat muun muassa varmistaa uuden pintavalutuskentän toimivuus ja sen riittävä tarkkailu, jotta kuormitus alapuoliseen vesistöön voidaan arvioida. Hetesuoan uuden turvetuotantoon otettavan lisäalueen pinta-ala oli lisäksi pienempi kuin mitä ELY-keskuksen ympäristölupavaiheen lausunnossa oli todettu. Vastineen antamiselle ei ole enää tarvetta.

*Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto* on valituksen johdosta antamassaan lausunnossa viitannut valituksenalaisen päätöksen perusteluihin ja todennut, että valituksessa ei ole esitetty sellaisia uusia asioita vaikuttavia seikkoja, joiden perusteella aluehallintoviraston päätöstä tulisi muuttaa.

Lupahakemuksesta on tiedotettu vakiintuneen käytännön mukaisesti varsin laajasti. Lupahakemuksesta on lähetetty erityistiedoksianto toiminnan vaikutusalueen kiinteistönomistajille, alapuolisen lasku-uoman ja Iironjoen rannanomistajille sekä noin puolelle Hankajärven rannanomistajista. Lisäksi hakemuksen kuulutuksesta on tiedotettu aluehallintoviraston Internet-sivuilla, Soinin kunnassa ja hankkeen vaikutusalueella ilmestyvässä Järvi-Pohjanmaan Torstai-lehdessä.

*Soinin kunta* on vastineessaan esittänyt, että uuden luvan myötä rakennettavan pintavalutuskentän toimivuuteen ja mitoitukseen kaikissa olosuhteissa on kiinnitettävä riittävästi huomiota ja kentän toimivuutta on riittävästi valvottava kaikkina vuodenaikoina.

Tämänhetkinen puhdistus on riittämätön. Alapuolisilla vesistöillä Hankajärvellä ja Iso-Punsalla on runsaasti loma-asutusta, jotka ovat huolissaan vesistöistä ja sitä myöden alueen viihtyvyydestä. Myöskin vesistöille kaavoitetuille uudelle loma-asutukselle on suotavaa, että vesistön tila ei heikkene entisestään.

Turvetuotanto on tärkeä elinkeino alueella. Sen toimintaedellytysten turvaami-

nen on olennaista alueen elinvoimaisuuden kannalta. Samalla on kuitenkin tärkeää, että kenttien toimivuuteen ja puhdistustehoon kiinnitetään riittävästi huomiota. Näin voidaan turvata myös luontoarvoja ja alueelle merkittävien kesäasukkaiden viihtyvyyttä.

*Soinin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Soinin kunnan terveys-  
suojeluviranomaiselle* on varattu tilaisuus vastineen antamiseen. Vastineita ei ole annettu.

*E-J Lämpö Oy:lle* on varattu tilaisuus antaa vastine valituksen, lausunnon sekä vastineiden johdosta. Vastinetta ei ole annettu.

██████████ *asiakumppaneineen* on antamassaan vastaselityksessä muun ohella todennut, että vaikka uusi turvetuotantoalue on suhteellisen pieni, lisää se ennestäänkin suurta kuormitusta Iironjoen kautta mataliin ja rehevöityneisiin latvavesistöihin, joihin turvetuotantoalueen läheisyydessä olevat Hankajärvi ja Iso-Punsanjärvi lukeutuvat.

Hankajärven ja Punsan vesistön tila luokitellaan vielä hyväksi, mutta ravinnepitoisuuksien perusteella Hankajärvi on jo 2000-luvun alussa ollut rehevöitynyt järvi ja rehevöityminen on lisääntynyt turvetuotannon kasvaessa. Läheisen Hankajärven veden laatuarvot ovat 2000-luvun taitteesta. Tutkimista ja vesistötarkkailua on tehtävä laajemmin vaikutusalueen vesistöissä, jotta voidaan luotettavasti todentaa vesistön tila ennen kuin lupaa myönnetään uusille tuotantoalueille.

Nykyisen turvetuotantoalueen vesienkäsittelyrakenteiden korjaaminen on välttämätöntä ensi tilassa ja se on mahdollista hankitulla lisäalueella, ilman että uudelle tuotantoalueelle annetaan lupa.

## Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

### Perustelut

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa.

Ympäristönsuojelulain 51 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on 49 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun seurauksen merkittävyttä arvioitaessa otettava huomioon, mitä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisessa vesienhoitosuunnitelmassa tai merenhoitosuunnitelmassa esitetään toiminnan vaikutusalueen vesien ja meriympäristön tilaan ja käyttöön liittyvistä seikoista.



Ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 momentin 1 ja 6 kohtien mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset muun muassa 1) päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista ja 6) muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Saman pykälän 3 momentin mukaan lupamääräyksiä annettaessa on otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet. Päästöraja-arvoa sekä päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Lupamääräyksissä ei kuitenkaan saa velvoittaa käyttämään vain tiettyä tekniikkaa.

### *Asiassa saatu selvitys*

#### Toiminta ja sen ympäristö

Hetesuon (aikaisemmin Kurjenkoto) turvetuotantoalue koostuu 28 hehtaarin suuruisesta alueesta, jolle on myönnetty ympäristö lupa vuonna 2006, 9,6 hehtaarin suuruisesta tuotannossa olevasta, vuonna 2003 ilmoitusmenettelyn piiriin kuuluneesta alueesta ja 12,2 hehtaarin suuruisesta uudesta tuotantoalueesta. Lisäksi hankealueeseen kuuluu auma-alueita ja vesiensuojelurakenteita. Kuivatusvesien käsittelyä varten rakennetaan ojittamattomalle alueelle 2,87 hehtaarin suuruinen uusi pintavalutuskenttä. Tuotantolohkolla 1 sijaitseva 5,4 hehtaarin uusi alue on pääosin ojitettu turvetuotantoa varten. Uusi 6,8 hehtaarin suuruinen tuotantolohko 3 sijaitsee ojittamattomalla alueella nykyisen tuotantoalueen kaakkoispuolella.

Hetesuon kuivatusvedet on tarkoitus käsitellä ympärivuotisesti perustason vesiensuojelurakenteilla (sarkaojarakenteet, laskeutusallas, virtaaman säätö) ja ympärivuotisesti pintavalutuskentällä.

Pintavalutuskentältä vedet johdetaan Hetesuon eteläpuolella virtaavaan metsäojaan, joka laskee Iironjoen yläosalle 1,2 kilometrin etäisyydellä turvetuotantoalueesta. 2,87 hehtaarin suuruinen pintavalutuskenttä (tehollinen pinta-ala 4,5 % valuma-alueesta) rakennetaan tuotantolohkon 3 lounaiskulmassa olevalle luonnontilaiselle suolle. Alueella on yli 1 metrin vahvuinen turvekerros ja luonnontilainen suokasvillisuus.

#### Alapuolinen vesistö ja päästöt

Hetesuo sijaitsee Kymijoen päävesistöalueen Vahankajoen valuma-alueeseen kuuluvan Mustapuron valuma-alueella (14.674). Turvetuotantoalueen valuma-vedet johdetaan metsäojan kautta Iironjoen alaosalle, josta vesistöyhteys (3,5 kilometriä) jatkuu Hankajärveen ja edelleen Iso-Punsaan.

Iironjoen valuma-alue on laajuudeltaan 51,22 km<sup>2</sup>. Joen valuma-alue on metsävaltainen. Hetesuon nykyisen tuotantoalan osuus valuma-alueen kokonaispinta-alasta on 0,8 %.

Hankajärven pinta-ala on 2,81 km<sup>2</sup> ja maksimisyvyys noin 3 metriä. Hetesuon turvetuotantoalueen osuus järven 78,82 km<sup>2</sup> laajuisesta metsävaltaisesta valuma-alueesta on 0,5 %.

Iso-Punsan (75,8 ha) valuma-alueen pinta-ala on 98,5 km<sup>2</sup>.

Iironjoen veden laatua on tarkkailtu vuosina 2009, 2011 ja 2015 osana Kurjenkodon velvoitetarkkailua. Vedenlaatuasemat (2 kpl) sijaitsevat joen alaosassa Hetesuolta laskevan metsäjoen ylä- ja alapuolella. Tarkkailutulosten mukaan Iironjoen vesi on tummaa ja sen pH-arvo on selvästi happaman puolella. Ravinnepitoisuuksien perusteella joki on rehevöitynyt ja kiintoainepitoisuudet ovat Suomenselän luonnontilaisten virtavesien keskimääräistä tasoa korkeampia.

Iironjoelta vuosina 2009–2015 otettujen vesinäytteiden (n=5) keskimääräiset pitoisuudet tuotantoalueen ylä- ja alapuolisella havaintopaikalla:

Havaintopaikka	KokP (µg/l)	KokN (µg/l)	K-aine (mg/l)	Fe (µg/l)	pH (vaihteluväli)	COD <sub>Mn</sub> (O <sub>2</sub> mg/l)
Iironjoki yp.	38	756	5,1	1 286	5,3-6,1	35
Iironjoki ap.	62	720	42	1 130	5,3-6,1	37

Hankajärven veden laadusta ei ole saatavissa tietoja 2010-luvulta. Vuosina 2000–2004 Hankajärven luusuasta Iso-Punsaan purkautuvan veden laatutekijöiden arvot olivat seuraavat: pH-arvo 5,2–6,2, kokonaisfosfori 24–32 µg/l, kokonaistyyppi 540–720 µg/l, kiintoaine 0,2–3,5 mg/l, väriarvo 200–250 mg Pt/l ja ja COD<sub>Mn</sub>-arvo 23–33 mg O<sub>2</sub>/l. Hankajärven veden laatu on tuolloin ollut parempi kuin Iironjoen alaosassa 2010-luvun vaihteessa. Ravinnepitoisuuksien perusteella luokiteltuna Hankajärvikin on ollut 2000-luvun alussa rehevöitynyt vesistö.

Iso-Punsan veden laatua tarkkaillaan osana Vapo Oy:n Länsi-Suomen turvetuotantoalueiden vesistötarkkailua. Vuosien 2013–2015 tarkkailutulosten perustella Iso-Punsa on hieman Hankajärveä heikkolaatuisempi vesistö.

Tuotantoalueen alapuoliset vesistöt Iironjoki ja Hankajärvi on luokiteltu vesienhoidon toisella kaudella hyvään ekologiseen tilaan.

Hetsuon laajennus- ja tuotantovaiheen aikainen vesistökuormitus on arvioitu Kurjenkodon vuosien 2009–2016 velvoitetarkkailujen vedenlaatutietojen sekä pintavalutus kentillä varustettujen Länsi-Suomen turvetuotantoalueiden keskimääräisistä valumien (Pöyry 2016) perusteella.

Suon keskimääräiset vesistö päästöt (brutto) ovat laajennusvaiheessa arviolta: kokonaisfosfori 10 kg/vuosi, kokonaistyyppi 291 kg/vuosi, kiintoaine 1 194 kg/vuosi ja COD<sub>Mn</sub>-arvo 11 029 kg O<sub>2</sub>/vuosi. Koko alueen ollessa tuotannossa bruttopäästöt ovat arviolta: kokonaisfosfori 10 kg/vuosi, kokonaistyyppi 281 kg/vuosi, kiintoaine 1 145 kg/vuosi ja COD<sub>Mn</sub>-arvo 10 587 kg O<sub>2</sub>/vuosi.

## Vaikutukset vesistöön ja sen käyttöön

Useimmilla vuosien 2009, 2011 ja 2015 näytteenottokerroilla Iiroonjoen näyteasemien väliset laatuerot olivat pieniä, eikä turvetuotannosta aiheutuvia vedenlaatumuutoksia ollut havaittavissa. Lokakuussa 2011 otetussa näytteestä fosfori- ja kiintoainepitoisuus sekä COD<sub>Mn</sub>-arvo olivat Kurjenkodolta laskevan ojan alapuolisella näyteasemalla selvästi tavanomaista korkeampia ja myös ojan yläpuoliseen näyteasemaan verrattuna pitoisuuserot olivat selviä. Jokivesinäytteiden kokonaisfosfori- ja kiintoainepitoisuudet olivat kuitenkin korkeampia kuin Kurjenkodon kuormitustarkkailunäytteissä vuosina 2009–2016, mikä viittasi muualta kuin turvetuotantoalueelta tulleeseen lisäkuormitukseen.

Iiroonjoen yläosan valuma-alueen nykyinen vesistökuormitus on eri maankäyttömuotojen pinta-alaosuuksien ja ominaiskuormituslukujen perusteella arvioituna keskimäärin 2 187 kg fosforia, 31 248 kg typpeä ja 1 066 921 kg kiintoainetta vuodessa. Kemiallisen hapenkulutuksen (COD<sub>Mn</sub>) osalta vuosikuormitus on keskimäärin 768 678 kg O<sub>2</sub>. Turvetuotannon osuus vesistön ravinnekuormituksesta on alle 3 % ja kiintoaine- sekä COD<sub>Mn</sub>-kuormituksesta enintään 1 %.

## Tarkkailu

Aluehallintoviraston päätöksen liitteenä 3 olevassa tarkkailusuunnitelmassa on määrätty päästötarkkailu tehtäväksi kuntoonpanovaiheessa kesä-lokakuussa sekä kuntoonpanotöiden aikana kahden viikon välein, kevättulvan aikana viikoittain ja marras-huhtikuussa kerran kuukaudessa. Tuotantovaiheessa päästötarkkailua on määrätty tehtäväksi huhti-syyskuussa kerran kahdessa viikossa, loka-maaliskuussa kerran kahdessa kuukaudessa ja kevättulvan aikana viikoittain. Näytteet otetaan sekä ennen pintavalutuskenttää että pintavalutuskentän jälkeen laskuojasta.

Vesistötarkkailua tehdään hakemuksen liitteenä 9 olevan tarkkailusuunnitelman mukaan täydennettynä lupamääräyksen 15 mukaisesti. Näiden mukaan vesistönäytteet otetaan Hetesuoan kuntoonpano- ja tuotantovaiheessa Iiroonjoesta, Hetesuoan laskuojan ylä- ja alapuolelta, vuosittain kolme kertaa vuodessa (keväät, kesä ja syksy).

## *Oikeudellinen arviointi*

### Kuuleminen hakemuksesta

Ympäristönsuojelulain 43 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomaisen on ennen asian ratkaisemista varattava niille, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea (*asianosainen*), tilaisuus tehdä muistutuksia lupa-asian johdosta. Pykälän 2 momentin mukaan muille kuin asianosaisille on varattava tilaisuus ilmaista mielipiteensä.

Ympäristönsuojelulain 44 §:n 1 momentin (527/2014) mukaan lupaviranomaisen on tiedotettava lupahakemuksesta kuuluttamalla siitä vähintään 30 päivän ajan asianomaisten kuntien ilmoitustauluilla siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa (34/1925) säädetään. Kuulutus on julkaistava myös lupaviranomaisen internetsivuilla. Lisäksi kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettava

ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai ilmoittaminen ole muutoin ilmeisen tarpeetonta. Kuulutus on annettava erikseen tiedoksi niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Aluehallintovirasto on tiedottanut hakemuksesta kuuluttamalla kunnan ilmoitustaululla ja julkaissut sen omilla internetsivuillaan sekä ilmoittanut lupahakemuksesta paikallisessa lehdessä. Aluehallintovirasto on antanut kuulutuksen erikseen tiedoksi niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee. Lupahakemuksesta on lähetetty erityistiedoksianto toiminnan vaikutusalueen kiinteistönomistajille, alapuolisen lasku-uoman ja Iironjoen rannanomistajille sekä noin puolelle Hankajärven rannanomistajista. Hallinto-oikeus katsoo, että hakemus on annettu tiedoksi lain edellyttämällä tavalla. Lupaviranomaisella ei ole lakiin perustuvaa velvollisuutta toimittaa informaatiotilaisuutta ennen päätöksentekoa.

Koska asian käsittelyssä ei ole tapahtunut hakemuksesta tiedottamista ja kuulemista koskevaa menettelyvirhettä, aluehallintoviraston päätöstä ei ole syytä kumota kyseisillä perusteilla.

#### Vesienkäsittely ja vesistövaikutukset

Mitoitusohjeen mukaisesti toteutettua pintavalutusta pidetään ohjeistuksessa ja vakiintuneessa oikeuskäytännössä lähtökohtaisesti turvetuotannon parhaana käyttökelpoisena tekniikkana.

Olemassa oleva pintavalutuskenttä ei täytä mitoitusohjeita ja se on toiminut heikosti. Uusi ojittamattomalle alueelle tehtävä pintavalutuskenttä täyttää mitoitusvaatimukset koko luvan mukaiselle alueelle. Näin ollen on oletettavaa, että tuotantoalueelta tuleva kuormitus vähentyy nykyiseen tilanteeseen verrattuna siitä huolimatta, että tuotantoalue laajenee noin 12 ha. Lupamääräyksessä 3 pintavalutuskentälle on asetettu puhdistustehovaatimus.

Lupamääräyksen 2 mukaan tuotantolohkon 3 kuntoonpano saadaan aloittaa vasta, kun pintavalutuskentällä on saavutettu kahtena peräkkäisenä vuotena lupamääräyksessä 3 määrätyt puhdistustehon raja-arvot. Lisäalueen pienestä koosta ja vesienkäsittelyn tehostumisesta johtuen luvan myöntämisestä ei aiheudu alapuolisen vesistön pilaantumista tai sen vaaraa.

Hetesuon turvetuotantoalueen ja olemassa olevan turvetuotannon osuus Hankajärven valuma-alueesta on vähäinen. Hakemukseen liitetyn vaikutusarvion mukaan Hetesuon turvetuotantotoiminnan päästöt näkyvät alapuolisista vesistöistä lähinnä Iironjoessa nostoen sen veden ravinne- ja kiintoainepitoisuutta. Hankajärven vaikutus on arvioitu vähäiseksi.

Ottaen huomioon turvetuotantoalueen ja toiminnasta aiheutuvien päästöjen pieni osuus Hankajärven valuma-alueesta ja muusta järveen tulevasta kuormituksesta sekä vesienkäsittelyn tehostuminen ja lupamääräykset 2 ja 3 hallinto-oikeus katsoo kuormitusarvioon liittyvä epävarmuuskin huomioiden, että toiminnan päästöistä ei ennalta arvioiden aiheudu alapuolisen vesistön merkittävää pilaantumista tai sen vaaraa eikä vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden vaarantumista. Hankkeen vaikutukset Hankajärven virkistyskäyttöön jäävät

ennalta arvioiden vähäisiksi.

Hallinto-oikeus arvioi, että hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu virkistyskäytölle korvattavaa haittaa tai kiinteistöjen arvon alentumista.

Aluehallintoviraston päätöksessä määrättyä tarkkailua on pidettävä riittävänä.

### *Johtopäätökset*

Edellä esitetyn perusteella aluehallintoviraston päätöksen kumoamiseen tai muuttamiseen ei ole valituksissa esitettyjen vaatimusten ja niiden tueksi esitettyjen seikkojen perusteella syytä.

### **Sovelletut oikeusohjeet**

Perusteluissa mainitut

### **Julkinen kuulutus**

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

### **Päätöksen tiedoksiantaminen**

██████████ on viipymättä tämän päätöksen tiedoksi saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista yhteisen kirjelmän allekirjoittaneille muutoksenhakijoille. Jos Määttä tämän laiminlyö, ovat hän velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettu laki 94 §, hallintolaki 56 § 2 mom. ja 68 §).

### **Päätöksestä ilmoittaminen**

Soinin kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

### **Muutoksenhaku**

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 107 §:n 1 momentin mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n perusteella valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **30.7.2021**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Diaarinumero  
00438/18/5115

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Pertti Piippo ja Sinikka Kangasmaa sekä tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Susanna Airiola.

Pertti Piippo

Sinikka Kangasmaa

Susanna Airiola

Hallinto-oikeuden esittelijä

Pirjo Pentinmäki

Toimituskirjan antaja:

Pia Nikkonen  
lainkäyttösihteeri

**Jakelu**

Päätös ja maksu

██████████ asiakumppaneineen,  
oikeudenkäyntimaksu 250 euroa  
(*Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen  
oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.*) /  
██████████

Jäljennös maksutta

E-J Lämpö Oy

Soinin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Soinin kunnan terveysuojeluviranomainen

Soinin kunnanhallitus

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/  
Kalatalousryhmä, sähköisestiEtelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/  
Ympäristö ja luonnonvarat, sähköisestiLänsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto, sähköisesti  
Ympäristölupavastuualue

Suomen ympäristökeskus, sähköisesti

IE

## VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

### Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

### Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaan-  
nista, sitä päivää lukuun ottamatta.

### Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.



## Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

## Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

## Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

<b>Postiosoite:</b>	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
<b>Sähköposti:</b>	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
<b>Käyntiosoite:</b>	Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
<b>Puhelin:</b>	029 56 40200
<b>Faksi:</b>	029 56 40382
<b>Aukioloaika:</b>	arkipäivisin klo 8.00–16.15

## Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>